

**ה"ת 31185/03/19 - א.ב. איתם בע"מ - ח"פ 513770032 נגד
משטרת ישראל - צח"מ שפלה והגנת הסביבה, מגנזי בטון בע"מ - ח"פ
513276360**

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 31185-03-19 א.ב. איתם בע"מ נ' משטרת ישראל ואח'
לפני: כבוד השופט גיא אבנון
המבקשת: א.ב. איתם בע"מ - ח"פ 513770032
נגד
המשיבות: 1. משטרת ישראל - צח"מ שפלה והגנת הסביבה
2. מגנזי בטון בע"מ - ח"פ 513276360
בשם המבקשת: עו"ד עופר ארמוני
בשם המשיבה 1: רס"מ איתן אנקרי
בשם המשיבה 2: עו"ד ד"ר איתן פינקלשטיין

החלטה

לפניי בקשות של המבקשת ושל המשיבה 2 להחזרת תפוסים - משאיות ונגררים. 4 שאלות עומדות בבסיס ההחלטה: א. למי הזכות למכור נכס תפוס להשאת שוויו - לבעליו או למדינה? ב. האם למדינה סמכות להחזיק תפוסים בתפיסה זמנית כשאין עילת חילוט? ג. היחס בין תכליות התפיסה לתנאי השחרור. ד. אימתי זכאי בעל התפוס להוצאות ולפיצויים?

רקע - בתמצית

1. המשיבה 1 - צוות חקירה מיוחד במרחב שפלה של משטרת ישראל בשילוב תביעות משטרת ישראל - מדור הגנת הסביבה (להלן: המדינה) מנהלת חקירה רבת מעורבים וחשודים בחשד לביצוע עבירות לכלוך והשלכת פסולת בניגוד לחוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1994, מטרד לציבור בניגוד לסעיף 215 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ועבירות נוספות. במסגרת החקירה נתפסו ביום 4.3.19 כ- 40 כלי רכב וכלי עבודה, זאת בהתאם לצווים שהוצאו כדין.

2. ביום 13.3.19 פנתה המבקשת (להלן: איתם) בבקשה להשבת תפוסים: משאית מסוג וולבו ל"ז 6382731 בצירוף עגלה ל"ז 9849476 (להלן: משאית א') ומשאית מסוג מרצדס ל"ז 4978673 בצירוף עגלה ל"ז 9859373 (להלן: משאית ב'). ביום 25.3.19 התקיים דיון בבקשה, אשר בסיומו הגיעו איתם והמדינה להסכמות שקיבלו תוקף של החלטה באשר לתנאים להשבת משאית א' לידי איתם (תנאים מקובלים בפסיקה לצורך אפשרות חילוט בעתיד: איסור דיספוזיציה, חתימה על התחייבות עצמית להשבת המשאית למדינה בכפוף לדרישה, עריכת ביטוח מקיף בו תשמש המדינה מוטב ראשון, רישום שעבוד לטובת המדינה ברשם המשכונות ועיקול לטובתה במשרד הרישוי, הפקדת ערובה במזומן להבטחת ירידת ערכה של משאית א'), ואילו באשר למשאית ב' - נוכח העובדה שזו שייכת למשיבה 2

עמוד 1

(להלן:מגנזי), הוסכם לא לקיים דיון עד שיתאפשר למגנזי לפנות בבקשה מתאימה, ככל שלא תגיע להבנות עם המדינה.

3. ביום 17.6.19 פנתה איתם בבקשה חדשה, על רקע שינוי נסיבות. לטענתה, בשל קשיי נזילות לא עלה בידה להעמיד את הערובה שנדרשה לשחרור משאית א'. מכאן, נוכח העובדה שמשאית א' משועבדת לבנק כנגד הלוואה, עתרה להשיב לה את המשאית על מנת שתמכור אותה, תחזיר לבנק את יתרת ההלוואה ותפקיד את ההפרש בחשבון משטרת ישראל חלף משאית א'. אשר למשאית ב', עתרה להשיבה לידי מגנזי.

4. ביום 23.6.19 פנתה מגנזי בבקשה לקבל לידיה את משאית ב'. לטענתה, היא איננה צד נדרש לחקירה, וכל חטאה בבעלותה על משאית ב'. לדבריה, לא קמה עילה לחלט את משאית ב' בתום ההליך, ומשכך אין עילה להותירה תפוסה. לטענתה, היא הודיעה למדינה שהיא נכונה לחתום על התחייבות בשווי עלות משאית ב' שלא להשכיר אותה לאיתם, אלא שהמדינה הסכימה לשחרר את משאית ב' בכפוף לתנאים המקובלים בפסיקה להשבה לצורך חילוט בעתיד, לרבות הפקדת ערובה במזומן בשיעור 30% משווי המשאית. משכך ביקשה מגנזי לחייב את המדינה בהוצאותיה בגין ההליך המשפטי בסך של ₪ 15,000 ובפיצויים בגין הנזק שנגרם למגנזי כתוצאה מאי השכרת המשאית בסכום של 10,320 לחודש, והכל בתוספת מע"מ.

5. בטרם נקבע מועד לדיון הוריתי למדינה להבהיר מכוח איזו עילה ניתן יהיה לחלט בתום ההליך את משאית ב'. בתגובה מיום 27.6.19 שבה המדינה ועמדה על עמדתה כי לא ניתן לאפשר שחרור של משאית ב' ללא תנאים (מבלי שהשיבה על שאלת בית המשפט), והבקשה נקבעה לדיון. לאור בקשות דחייה של הצדדים התקיים סופו של דבר הדיון במהלך הפגרה ביום 5.8.19.

עיקר טענות הצדדים בדיון

משאית א'

6. איתם שבה ועתרה לאפשר לה למכור את משאית א' בעצמה, כשלטענתה זו הדרך היחידה להיפרע מן המשאית באופן שישמור ככל הניתן על ערכה. לטענתה, מחיר המכירון של המשאית כ- ₪ 440,000, ואולם שוויה לצורך מכירה נמוך יותר, שכן היא נמצאת ללא תנועה מזה מספר חודשים, דבר שפוגם בקפיצי המשאית, ועליה לעבור תיקונים וטסט. יתרת ההלוואה (השעבוד לבנק) עומדת על כ- ₪ 320,000. לטענתה, המדינה צפויה למכור את המשאית במחיר נמוך מזה שאיתם תוכל לקבל, וכתוצאה מכך לא יותרו כספים להפקדה בקופת החילוט.

7. המדינה עתרה לאפשר לה למכור את משאית א' בהתאם לנהלי משטרת ישראל. ב"כ המדינה לא ידע להצביע על המחיר בו תוכל המדינה למכור את המשאית.

משאית ב'

8. מגנזי חזרה על הטענה כי בהיעדר עילה לחילוט בתום ההליך, אין עילה להמשיך ולתפוס את המשאית. לטענת מגנזי, המדינה דחתה את בקשתה חרף הסכם שהוצג בין מגנזי לבין איתם, לפיו המשאית הושכרה לאיתם. כן טענה כי המדינה סירבה לבקשותיה שנועדו למזער נזקים שנגרמו למשאית: פריקת עפר מהמשאית על מנת להפחית מהעומס על הקפיצים והצמיגים, והצורך להניע את מנוע המשאית מפרעם לפרעם. ב"כ איתם שב ועתר לקבל הוצאות בסך 15,000 ₪ בתוספת מע"מ בגין ניהול ההליך, ופירט את שיעור הפיצויים המגיעים למגנזי בגין אובדן אפשרות להשכיר את המשאית ונגרר נוסף בו ניתן לעשות שימוש אך ורק עם משאית ב'. הנזק הכולל בגין אובדן הכנסות מגיע לטענתו לסכום של 112,230 ₪ (כולל מע"מ), ועל כך יש להוסיף סכום נוסף של 20,000 ₪ בגין נזק משוער לקפיצי המשאית ולצמיגים.

9. ב"כ המדינה שב ועתר לאפשר השבת משאית ב' אך ורק בכפוף לתנאים המקובלים בפסיקה להשבה לצורך אפשרות חילוט בעתיד, הגם שלטענתו עילת התפיסה היחידה היא מניעתית - למנוע ביצוע עבירות במשאית ב'. לשאלת בית המשפט אישר כי אין בידו להצביע על עילה לחילוט משאית ב' בתום ההליך, ככל שיוגש כתב אישום נגד איתם. אשר לדרישת הוצאות ופיצויים, עתר כי מגנזי תציג קבלות.

דיון

מסגרת נורמטיבית - תכלית התפיסה

10. 5 עילות תפיסה מפורטות בסעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן: פסד"פ), הקובע כדלקמן:

סמכות לתפוס חפצים

32. (א) רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה.

עילת תפיסה שישית - תפיסה בשווי - נוספה בהתאם להוראת סעיף 26 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 והוכרה בפסיקה (בש"פ 1359/17 מדינת ישראל נ' ברוך (15.3.2017)). עילה זו איננה רלוונטית להליך דנן, ומשכך נמקד את הדיון בעילות המפורטות בפסד"פ.

11. שלוש תכליות מבססות את העילות לתפיסת חפץ: חילוט - אם בחפץ נעשה שימוש לצורך עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה; מניעתית - לגבי חפץ העשוי לשמש לביצוע עבירה שטרם נעברה; ראייתית - החפץ עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי (רע"פ 7600/08 אברם נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (7.4.2009)).

יישום

משאית א'

12. בהחלטה קודמת אימצתי את הסכמות הצדדים והוריתי על השבת משאית א' לאיתם בכפוף לתנאים שיבטיחו אפשרות חילוט המשאית או שוויה בתום ההליך, ככל שיוגש כתב אישום. מכאן, אין מחלוקת בין הצדדים על תכלית תפיסתה של משאית א'.

13. המחלוקת היחידה לגבי משאית א' נוגעת לשאלה מי יהיה הגורם שימכור אותה. למענה לשאלה זו ראו החלטתי בצ"א 35739-06-17 מדינת ישראל נ' יגמור סאמר, פסקה 20 ואילך (1.8.17), והחלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, כבוד השופט א' יקואל אשר דחה ערר בעניין זה, ע"ח 5575-09-17 סאמר נ' מדינת ישראל, פסקה 28 ואילך (28.11.17). בתמצית, נקבע כי נוכח הכלל לפיו המדינה היא הנושאת באחריות להשאת שוויים של תפוסים שבחזקתה, הרי שכחלק מהאחריות נלמדת זכותה ואף חובתה של המדינה למכור תפוסים פסידים, כאלו שערכם פוחת בחלוף הזמן. הרוצה להרחיב מוזמן לעיין בהחלטות דלעיל.

14. מכאן, ככלל ראוי לקבל את עמדת המדינה ולאפשר לה למכור תפוסים פסידים על מנת למקסם את שוויים. עם זאת, אין מדובר בכלל מוחלט, וככל שבית המשפט מגיע למסקנה שמכירה על ידי המדינה איננה יעילה ותביא באופן מובהק להפסד אל מול מכירה על ידי בעל התפוס, אזי ראוי לקבוע תנאים שיאפשרו מכירה על ידי הבעלים.

15. במקרה דנן איש מהצדדים לא הצביע על המחיר בו יוכל למכור את משאית א', ומשכך חלה ברירת המחדל לפיה המדינה היא שזכאית למכור את המשאית במכרז שינוהל על ידי משטרת ישראל בהתאם להנחיות יחידת החילוט באפוטרופוס הכללי. עם זאת, ראיתי לאפשר לשני הצדדים לשקול פעם נוספת את עמדתם, באופן שאיתם רשאית להודיע עד יום 19.8.19 מהו סכום המינימום בו היא מתחייבת למכור את משאית א', והמדינה תודיע תוך 3 ימים נוספים האם במצב דברים זה היא מעדיפה למכור את המשאית בעצמה, שמא תסכים לאפשר לאיתם למכור אותה.

משאית ב'

16. • אין מחלוקת על כך שמשאית ב' נתפסה כדין.
- אין מחלוקת על כך שהמדינה נכונה להשיב אותה למגנזי - בעליה. מכאן, משאית ב' איננה נדרשת כראייה לצורך ניהול ההליך.
- אין מחלוקת על כך שמגנזי או מי מטעמה אינם חשודים בביצוע עבירות.

• אין מחלוקת על כך שהמדינה איננה מבקשת לחלט את משאית ב' בתום ההליך. מכאן - לא קמה עילת חילוט.

תוצאת האמור עד כה היא שהתכלית היחידה שיכולה להצדיק את המשך תפיסתה של משאית ב' על ידי המדינה, היא תכלית מניעתית - למנוע אפשרות ביצוע עבירות באמצעותה, וזו העילה עליה עמד ב"כ המדינה (פרוטוקול עמוד 6 שורות 3-4).

היחס בין תכליות התפיסה לתנאי השחרור

17. על תנאי השחרור שייקבעו להלום את תכליות התפיסה, ראו בש"פ 9469/09 מלאק זיאדנה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (3.12.09):

"במסגרת עריכת איזון זה שבין זכותו הקניינית של מבקש שחרורו של החפץ לבין הרצון להבטיח את מימושה של תכלית תפיסתו של הנכס, על בית המשפט להתחשב בתכלית הקונקרטיה המונחת בבסיס תפיסתו של החפץ בנסיבות העניין" (הדגשה במקור - ג"א).
"משנתבררה תכלית (או תכליות) תפיסת החפץ ששחרורו מתבקש, על בית המשפט לקבוע האם ניתן להשיג תכלית קונקרטיה זו על דרך של קביעת "חלופת תפיסה" - היינו, על-ידי שחרור החפץ בתנאים הבאים להבטיח את מימוש תכלית התפיסה - וזאת על-מנת להביא לפגיעה פחותה בזכות הקניין של בעל הזכות בחפץ התפוס".

18. אין דין תפוס שנועד לשמש כראייה, כדין תפוס שנועד לחילוט, ואין דינם של אלו כדין תפיסה שנועדה למנוע ביצוע עבירה עתידית. כך, תפוס שנועד לשמש כראייה, לעתים לא ניתן לשחררו כלל, שכן חובה להבטיח את אפשרות הצגתו בבית המשפט במסגרת ההליך, ולעתים ניתן לשחררו בכפוף לווייתור על כלל הראייה הטובה ביותר. תפוס שנועד לחילוט בתום ההליך ניתן לעתים לשחררו בכפוף לקביעת תנאים שיבטיחו חילוטו בעין או של שוויו בתום ההליך, ולעתים לא ניתן להשיבו כלל, למשל כשמדובר בתפיסה של חפץ אסור בהחזקה (בכלל או על ידי בעליו) אשר נועד להשמדה בתום ההליך. השיקולים מורכבים אף יותר כשמתקיימות מספר תכליות תפיסה לאותו החפץ.

19. במקרה דנן תפיסת המשאית נועדה למנוע ביצוע עבירה. אלא שכזכור, מגנזי איננה חשודה בביצוע עבירה, ומכאן די בתנאי מינימלי בדמות חתימה על התחייבות להימנע מהשבת המשאית לידי איתם, ואין צורך בתנאים מכבידים יותר בדמות איסור דיספוזיציה, הפקדה כספית, ביטוח או שעבוד, באשר אלו רלוונטיים במקרה בו יש צורך לאפשר חילוט בתום ההליך. כמו כן, אין צורך בחתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה כלשהי במשאית ב', שכן מגנזי איננה חשודה בביצוע עבירות, ואין הצדקה להעמיד אותה כאחראית על עבירות שאולי תבוצענה בעתיד על ידי מי משוכרי המשאית, זאת להבדיל ממניעת מסירת המשאית לאיתם שלפי החשד ביצעה בפועל עבירות באמצעות המשאית.

20. מכאן, מצאתי להורות על השבת משאית ב' לידי מגנזי בכפוף לכך שהאחרונה תחתום על התחייבות כספית בשווי

משאית ב' (בהתאם למחירון "לוי יצחק") להימנע ממסירתה לידי איתם.

הוצאות ופיצויים

21. דיון בתפיסה זמנית עוסק בהתנגשות שבין זכות הקניין של הפרט לבין אינטרסים של המדינה בניהול ההליך הפלילי. מכאן, הנורמות שחלות על ההליך שאובות בעיקר מן ההליך הפלילי. הגם שדומה כי אין חולק על כך שבית המשפט רשאי להשית הוצאות בגדרי הליך פלילי, הרי שאלו ייפסקו במשורה ובמקרים חריגים, בדרך כלל על רקע התנהלות פסולה ובלתי הולמת מצד הגורם עליו הוטלו הוצאות, לרוב לאחר שבית המשפט הזהירו מבעוד מועד.

22. ב"כ מגנזי עתר להשית על המדינה הוצאות בטענה כי התנאים אותם הציבה להשבת משאית ב', אינם סבירים. כן עתר לחייב את המדינה בפיצויים בגין נזקים שנגרמו לטענתו למגנזי כתוצאה מהחזקת משאית ב' למשך מספר חודשים.

23. נוכח התנאי שקבעתי להשבת משאית ב', לא ראיתי לפסוק הוצאות. העובדה שלא מצאתי לקבל את עמדת המדינה באשר לסוג התנאים הנדרשים והיקפם, איננה מביאה למסקנות אותן ביקש ללמוד ב"כ מגנזי, לפיהן עמדת המדינה נובעת מהתנהגות פסולה, מרשלנות, מזדון או מהתעלמות מחובותיה כמי שמחזיקה בקניין הפרט. כל שנמצא הוא כי המדינה שגתה בהיקף התנאים אותם ביקשה לקבוע, הא ותו לא. מנגד, אילו מצאתי כי אין הצדקה כלשהי להותרת משאית ב' תפוסה, משמע הייתי מורה על השבתה למגנזי ללא כל תנאי, או אז אין זה בלתי סביר להניח שהייתי מוצא לחייב את המדינה בהוצאות, בגין עמדה רשלנית ובלתי סבירה. אוסיף כי מצופה מהמדינה להפיק לקחים מהמקרה דנן ולשקול בפעם הבאה את עמדתה ותנאי השחרור המבוקשים בכפוף לתכליות התפיסה הרלוונטיות.

24. אשר לדרישת פיצויים בגין פגיעה בהכנסות מגנזי ונזק שנגרם לפי הטענה למשאית ב', מבלי להביע עמדה בנוגע לפגיעה בקניינה של מגנזי, אין הצדקה לנהל בגדרי ההליך כאן בירור מלא של הסוגיה, הדורשת הבאת עדים וניהול הוכחות. דיון בהליך תפיסה (ודאי בתפיסה זמנית) נועד להיות קצר וממוקד ואיננו עוסק, ככלל, בטענות מסוג זה. בירור כאמור צריך להתקיים בהליך נפרד, ככל שמגנזי תמצא להגיש תובענה אזרחית. ראו בש"פ 2013/13 מדינת ישראל נ' עודד גולן (16.1013).

25. בגדרי למעלה מן הצורך אציין, שככל שמגנזי סברה שהתנהלותה של המדינה איננה ראויה בכל הנוגע לאופן החזקת משאית ב' (הצורך בפריקת המשאית ממטען ובהנעת המנוע מעת לעת), מצופה היה ממנה לפנות בבקשה מתאימה ודחופה לבית המשפט, באופן שהיה מאפשר קבלת התייחסות המדינה ומתן החלטה ללא קשר לשאלת השבת התפוס.

נוכח המפורט לעיל אני דוחה את בקשתה של מגנזי לפסיקת הוצאות ופיצויים.

26. א. משאית א' תימכר על ידי המדינה כמפורט בסעיף 15 לעיל ובכפוף להסתייגות המפורטת (שם).
מזכירות - תזכורת פנימית לפניי ליום 25.8.19.

ב. משאית ב' תושב למגנזי בכפוף לחתימתה על התחייבות כספית כמפורט בסעיף 20 לעיל.

ג. אין צו להוצאות ופיצויים.

ניתנה היום, י"א אב תשע"ט, 12 אוגוסט 2019, בהיעדר הצדדים.

ההחלטה תישלח לצדדים.